

Josep Manel Busqueta: “Els aranzels de Trump, en realitat, són una estratègia negociadora per refer el seu lideratge”

Sergi Picazo

Quin és l'objectiu, de fons, de Donald Trump amb el pla d'aranzels contra la Unió Europea i la Xina?

L'estratègia de Trump respon més a la voluntat de generar un *tour de force* diplomàtic que a una estratègia netament econòmica. Els aranzels poden convertir-se en moneda de canvi per a tots aquells països que acceptin les condicions que Trump vol imposar, tal com han explicat aquests dies economistes com Pau Llonch o Sergi Cutillas. Ja s'ha vist amb Mèxic o el Canadà que els aranzels eren en realitat una premissa negociadora que els Estats Units pretenen jugar per refer el seu paper de líder global, cosa que en aquest moment està clarament en dubte per l'ascens de la Xina. Podríem dir que la globalització s'ha convertit en una mena de bumerang que ha acabat esclatant en el país que més la va fomentar. L'ascens de la Xina i el seu paper protagonista en la cadena de producció mostren l'error de predicció dels teòrics de la globalització.

Fa la sensació que som enmig d'un conflicte molt bèstia entre grans potències i grans empreses...

El problema és que el capitalisme ja no creix de manera folgada. La crisi del 2008, la pandèmia de la covid-19, el canvi climàtic i la desigualtat són els quatre elements que defineixen el capitalisme que tenim avui. La pandèmia i el canvi climàtic ja van posar en evidència que el creixement no és possible en els termes clàssics: hem topat ja amb els límits físics i biològics del planeta, i, per tant, continuar insistint en aquest model aporta més problemes que solucions. Els capitalistes necessiten caminar cap a un nou model de forma urgent. Però això ha fet aflorar una competència brutal entre les potències per controlar matèries primeres i fonts d'energia, imprescindibles per al canvi de model productiu i energètic. Això comporta una tensió econòmica brutal: estan substituint el multilateralisme per un conflicte entre grans blocs econòmics liderats per estats forts de braç de les seves grans empreses. Per entendre'ns, la Xina vs. els EUA, DeepSeek vs. ChatGPT, BYD vs. Tesla.

Aneu-vos fent a la idea. El futur passa per aquí pic.twitter.com/d1RVX7qeT5

— Josep Busqueta (@salut_camarada) [April 7, 2025](#)

La teva primera reacció a les [xarxes socials](#) sobre els aranzels obre un tema interessant sobre el paper queixós de la Unió Europea. “Des de l'Acta Única, la UE s'ha dedicat a destruir el teixit productiu intern en una aposta dogmàtica per la globalització i pel neoliberalisme. I ara tot són plors dels liberals per la manca de sobirania. Us menjareu els xinesos amb soja!”. Explica'm què hi vols dir.

Em refereixo al fet que en aquests moments la Unió Europea es troba en plena crisi econòmica i institucional fruit de la seva pròpia trajectòria històrica. No podem oblidar que la Unió Europea és el gran projecte del capitalisme per tal de fer front a l'amenaça que representava la Unió Soviètica.

Sobretot, a partir del 1985, amb la signatura de l'Acta Única, on ja es fa una aposta pel mercat i per la liberalització de l'economia com a elements centrals. A partir d'aquí, la construcció del mercat únic i la moneda comuna esdevindran els grans projectes liderats per les grans empreses transnacionals i pel capital financer de bracet dels seus grans *lobbies* europeus. Es va fiar tot a la mà invisible del mercat, que òbviament era la mà molt visible de les empreses transnacionals i del capital financer, i això està passant factura. Sense els Estats Units, i amb el lliure comerç i el multilateralisme en crisi, la UE es troba desemparrada.

“A Catalunya, els aranzels poden tenir impacte en l'atur, però també podrien abaixar els preus d'alguns productes”

Però, aterrant tot això a Catalunya, Josep Manel, posar aranzels com ha fet Trump pot ser bo o és dolent per a les classes treballadores d'aquí?

En la mesura en què els aranzels afectin els productors catalans i mentre aquestes empreses no puguin col·locar els seus productes en altres mercats... això sí que pot tenir un impacte en la producció i, per tant, en l'ocupació a casa nostra. S'ha calculat que afectaria unes 3.100 empreses catalanes, amb un volum de venda de 4.351 milions d'euros. Tot i això, pel que fa al consum, un efecte col·lateral dels aranzels podria ser que arribessin o es quedessin a Catalunya productes en principi destinats al mercat dels Estats Units, i que ara deixarien de ser competitius allà per culpa dels aranzels: això podria fer augmentar l'oferta aquí i provocar una eventual reducció de preus. Estic pensant només en productes acabats propis de la indústria tèxtil o agroalimentària, però no en productes del sector de la maquinària o de la farmàcia, sectors també afectats pels aranzels, que tenen mercats i usos més específics.

Tots els governs europeus, des dels socioliberalers fins a la dreta, asseguren que els aranzels de Trump només portaran inflació, crisi, problemes per a les empreses que exporten, afectacions al sector agrari... En general, tots asseguren que serà un cop molt dur contra tota l'economia. Això és cert?

Avui, la globalització està consumada: tot es produeix i es distribueix globalment; per tant, les mesures aranzelàries de Trump, en cas de sostenir-se en el temps, òbviament comportaran una pujada de costos i de la inflació als Estats Units. Això repercutirà en els consumidors d'allà. Al mateix temps, tot això causarà tensions productives en els països afectats pels aranzels; per tant, a la Unió Europea, també.

Foto: IVAN GIMÉNEZ

“Les polítiques proteccionistes poden ser bones, però el que fa Trump és posar aranzels indiscriminats i sense suport públic a la indústria”

Com a economista d'esquerres, et pregunto: els aranzels són bons per a l'economia?

Els aranzels són una vella eina de política comercial. S'han emprat diverses vegades al llarg de la història per ajudar el desenvolupament econòmic. A la primera meitat del segle XIX, l'economista alemany Friedrich List va impulsar mecanismes de protecció a les indústries alemanyes que s'estaven desenvolupant davant la competència anglesa. Aquestes mesures havien de tenir un caràcter temporal fins que les empreses protegides haguessin guanyat prou capacitat per competir en l'àmbit internacional. Fa pocs anys, països com Malàisia, Indonèsia, Singapur, el Vietnam o Corea del Sud han emprat aquests mecanismes proteccionistes per fomentar sectors com la indústria tèxtil o l'electrònica, però sempre combinats amb fortes polítiques públiques d'inversió en educació, transport i tecnologia. Els casos més coneguts són els *chaebols* coreans, empreses com Hyundai, Samsung o LG, que són fruit de les polítiques proteccionistes de Corea del Sud a les dècades dels anys seixanta i setanta. De fet, podríem dir que tots els països desenvolupats, des dels Estats Units fins a la Xina, han fet servir mesures proteccionistes en algun moment de la seva història per protegir la seva indústria de la competència exterior. L'evidència històrica demostra que fer polítiques proteccionistes de caràcter selectiu, acompanyades de polítiques d'inversió en educació, infraestructures i tecnologia, poden ser positives per desenvolupar determinats sectors estratègics.

Però, què penses en concret de les polítiques aranzelàries —si s'acabessin duent a terme, i no fossin només una estratègia de negociació— de Trump?

Doncs que són lluny d'aquest model! Trump ha proposat polítiques indiscriminades que no parteixen

d'una estratègia de desenvolupament, ni aniran acompanyades de polítiques públiques potents. Cal tenir en compte també que, en aquests moments, la globalització és un fet consumat i cal ser molt curós per saber en quins sectors podria tenir sentit aplicar una política de caràcter proteccionista. En el cas català, per exemple, podria tenir sentit una política proteccionista del sector agrícola des d'una perspectiva de sobirania alimentària, per prioritzar la producció d'aliments de proximitat i per consolidar un teixit pagès fort. O, també en el cas català, podria tenir sentit una política de protecció industrial per diversificar l'economia i superar el protagonisme extrem que té el sector terciari de baix valor afegit. Però, pel que sabem de la història, les polítiques proteccionistes han de ser selectives, temporals i acompanyades d'una forta inversió pública.

“El protagonisme polític de la desglobalització, el tindran l'extrema dreta i els negacionistes”

Des de l'esquerra antiglobalització i referents economistes com Arcadi Oliveres i Miren Etxezarreta, recordo com a principis dels anys 2000 es va fer una oposició enorme als tractats de lliure comerç entre els països del G-7 i contra la lliure circulació de capitals sense aranzels...

El que criticàvem en aquells moments era que el procés de globalització comportava una reducció de les condicions de vida de les classes treballadores i de la pagesia dels països del Nord i, al mateix temps, condemnava les classes populars de la perifèria a ser mà d'obra gairebé esclava de les grans multinacionals del Nord. El capitalisme volia aprofundir en el procés de globalització per recuperar les taxes de rendibilitat d'una economia malmesa per la crisi dels anys setanta. Volien reduir els costos de producció, i volien un procés controlat per les grans empreses multinacionals. Òbviament, aquest procés s'havia d'apuntalar amb la llibertat de circulació de mercaderies a escala global i la llibertat de circulació de capitals. Allò va suposar la deslocalització de fàbriques cap a països amb costos laborals i ambientals més baixos i laxos. L'objectiu, a més, era afeblir els sindicats i rebaixar les condicions laborals dels obrers europeus i nord-americans. A banda, ara sabem que aquest model de globalització ha tingut una factura climàtica insostenible, amb un consum ingent de combustibles fòssils destinats al transport.

La desglobalització, al final, l'està fent o impulsant la dreta o l'extrema dreta?

Sí. Cal que siguem conscients que els que tindran el major protagonisme polític i, per tant, seran els responsables de liderar el món en aquestes condicions seran els plantejaments negacionistes i d'extrema dreta.

Hi ha una part de la classe obrera als Estats Units i a Europa que dona suport a aquesta idea de fer tornar les fàbriques i, en conseqüència, la feina que s'havien deslocalitzat, no?

La [reacció d'una bona part d'aquesta classe treballadora que està donant suport al discurs de “sobirania nacional”](#) que està enarborant l'extrema dreta respon, precisament, als resultats nefastos que ha tingut el procés de globalització per a les classes treballadores. La gent ha vist com totes les forces polítiques acceptaven un model de comerç internacional que ha suposat el desmantellament de bona part dels processos productius i una competència deslleial en matèria agrícola. El fet que els grans sindicats de classe, així com una part de l'esquerra, acceptessin el paradigma de la globalització com a únic model possible ha fet que ara aquestes forces polítiques estiguin desprestigiades i no representin una alternativa creïble per a una bona part de la classe treballadora precaritzada i frustrada.